

ת"פ 41242/02/17 - מדינת ישראל נגד נאיף משארקה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 41242-02-17 מדינת ישראל נ' משארקה(עציר)

בפני כבוד השופט אבי לוי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם נאיף משארקה (עציר)

גזר דין

כללי

ביום 13.7.16 הוגש נגד הנאשם שלפני, נאיף משארקה, כתב-אישום לפני בית-משפט השלום בחדרה; בכתב-אישום זה (להלן: "**כתב-האישום המצורף**") הואשם הנאשם בעבירה של **החזקת נשק**, בניגוד לסעיף 144(א) רישא וסיפא במצורף לסעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). עובדות כתב-אישום זה דיברו על כך, שביום 6.6.16 הוא החזיק ביחד עם אחר, בילאל מראענה **בתת מקלע מאולתר, בשתי מחסניות מאולתרות תואמות וב-29 כדורים תואמים**.

בגין כתב-אישום זה הושם הנאשם במעצר-בית מלא (מ"ת 16-07-26428). נקבעו לו בהחלטת בית-משפט השלום בחדרה "חלונות התאוררות" מדי יום בשעות 17:00-18:30 בליווי מפקח מאושר (להלן: "**מעצר הבית**").

ביום 7 פבר' 2017, בשעה 18:00 או לפניה, **יצא הנאשם ממעצר הבית ללא ליווי** תוך הפרת צו בית-המשפט ונסע בכלי-רכב לכפר ברטעאה. שם, אסף את בן-דודו, פארס הינדי. בהמשך, בשעה 18:55 הוא נהג ברכב בכביש 652 לכיוון פורדים. מתנדב משטרה קרא לו באמצעות מערכת הכריזה המותקנת בניידת לעצור לבדיקה; הנאשם לא שעה לדרישה, **האיץ את מהירות הרכב והחל בנסיעה מהירה ופרועה**. כך, הצליח להימלט לאחר שנכנס לכפר פורדים.

בשעה 22:20, הוא נהג בכביש 652 לכיוון בנימינה, כשלצדו בן-דודו הנ"ל. שני שוטרים ערכו מחסום תנועה שגרתי במעגל התנועה בכניסה לבנימינה וסימנו לנאשם לעצור. הנאשם לא נענה לאות, **האיץ את מהירות הרכב וחלף על-פניהם תוך שהוא מאלץ אחד מהשוטרים לזוז ממקומו כדי להימנע מפגיעה**. השוטרים הללו עלו על ניידת והחלו דולקים אחר הנאשם כשאורות כחולים מהבהבים וכשהם צופרים וכורזים לו לעצור. דא עקא, הנאשם **לא עצר והמשיך לנסוע במהירות גבוהה**. תוך כדי הנסיעה דיווח אחד השוטרים על כך שרכבו של הנאשם ברח מהמחסום ולפיכך, נערכה חסימה משטרתית בכביש 652 סמוך לצומת גבעת-עדה. הנאשם הגיע למחסום זה (אשר הורכב מניידת עם אורות כחולים ושוטר האוחז בפנס), האט את מהירות הנסיעה אך מיד **האיץ שוב, המשיך לנסוע בפראות ואילץ בכך את השוטר לקפוץ לאחור כדי להימנע מפגיעה**. הנאשם המשיך בהימלטותו לכיוון גבעת-עדה. בהמשך, פנה הנאשם לשמאל לכביש 653. בצומת רגבים הוא פנה שמאלה ואח"כ ימינה; לאורך נסיעתו דלקו אחריו ניידות משטרה עם אורות כחולים דולקים תוך השמעת קולות צפירה וכריזה לעצור. דא עקא, **הנאשם לא עצר והמשיך בנסיעתו במהירות גבוהה**. הוא **עקף כלי-רכב, חצה קו הפרדה רצוף ונסע נגד כיוון התנועה תוך שהוא מסכן את המשתמשים**

בדרך וגורם לכלי-רכב לסטות מהנתיב ואף לרדת לשוליים.

בעקבות הדיווח, הצטרף שוטר נוסף לניסיונות ללכוד את הנאשם. שוטר זה המתין לנאשם בכביש המוביל לכפר קרע; כשהבחין בו, החל נוסע בניידת במהירות איטית לפניו, כשהאורות הכחולים דולקים במטרה להאט את הרכב בו נהג הנאשם. הנאשם עקף את הניידת במהירות והמשיך בנסיעה רצופה לכיוון כפר קרע.

הנאשם נכנס לכפר קרע והמשיך בנהיגה פרועה ומהירה גם בתוך הכפר. הנאשם עבר בין נתיבים וגרם לכלי-רכב אשר נסעו מולו לעצור ולסטות מנתיב נסיעתם. השוטרים וניידות נוספות המשיכו לדלוק אחר רכבו של הנאשם עד למרכז הכפר שם ניסה הנאשם לפנות לימין אך עלה על המדרכה ונאלץ לעצור את רכבו.

בהמשך לכך, יצא בן-דודו של הנאשם, פארס, מהדלת הימנית של הרכב והחל נס בהתאם להוראת הנאשם; אחריו יצא גם הנאשם מהדלת הימנית של הרכב והחל אף הוא במנוסה רגלית בתוך כפר קרע וניסה להסתתר בין קרטונים מחוץ לאחת החנויות.

לנוכח מכלול המעשים הללו, הואשם הנאשם בביצוע העבירות הבאות: הפעם בפני בית-המשפט המחוזי בתיק העיקרי הנדון לפניי (להלן: "התיק העיקרי") -

סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, בניגוד לסעיף 332(ב) לחוק העונשין (מספר עבירות); **הפרעה לשוטרי בשעת מילוי תפקידו**, בניגוד לסעיף 275 לחוק העונשין (מספר עבירות) **והפרת הוראה חוקית**, בניגוד לסעיף 287(א) לחוק העונשין.

ההליכים בתיק

הנאשם ביקש לצרף לתיק העיקרי את האישום שנכלל בכתב האישום המצורף. בתיק העיקרי נערכו שינויים; בתיק המצורף בוטלו ההליכים בבית-משפט השלום בחדרה, ובהתאם לבקשת הנאשם, הוריתי על צירוף הדיון בו לפניי.

הנאשם הודה בעובדות אשר יוחסו לו הן בכתב-האישום המקורי (בנוסחו המתוקן) הן בכתב-האישום המצורף.

כעת, באה השעה לגזור דינו בגין הפרשה כולה.

תסקיר שירות המבחן

טרם גזירת הדין, וכמצוות החוק (בהתחשב בגילו של הנאשם) ביקשתי משירות המבחן לערוך תסקיר אודות הנאשם.

ממנו למדתי, שהנאשם הוא כבן 20, תושב פורדיס; הוא מאורס. הוא הפסיק את לימודיו לאחר 11 שנות לימוד בלבד על-מנת שיוכל לסייע בפרנסת המשפחה. בפועל, אכן עבד במסעדה כשנה, בחברת אלומיניום כ-3 שנים ובחברת שטיפת מכוניות עד למעצרו.

עברו הפלילי נקי.

הנאשם הסביר לשירות כי יצא ממעצר הבית בידעו שהוא מפר את תנאי שחרורו; הוא עשה כן לאחר 6 חודשי מעצר-

בית מתוך ייאוש ותסכול כדי ליטול כסף מביתו שבפורדיס. הוא נמלט מהמשטרה כפי שעשה מתוך תחושות פחד וחרדה ממפגש עם הרשויות בידעו שהוא מפר את התנאים. בכל הנוגע לכלי-הנשק שבו החזיק ציין שהוא איננו שייך לו אך סייע בהחבאתו לאחר שנגרר והושפע בידי שותפו. הוא הבהיר כי שיקול-דעתו לקוי על רקע היעדרה של דמות אב משמעותית וסמכותית בחייו. עלה כי תקופת המעצר הנוכחית היא גורם מרתיע באורח משמעותי עבורו; הנאשם ביטא צער חרטה ובושה נוכח מעשיו. הוא טרם הצליח להסתייע בגורמי הטיפול. שירות המבחן לא התרשם שהנאשם הוא אדם בעל דפוסי תוקפניים או כוחניים. עם זאת, השירות התרשם מדפוסי אישיות בלתי-בשלים ונגררים הגורמים לו לפנות לחברה שולית כחלק ממאפייני גיל ההתבגרות. העבירה בוצעה על רקע זה ועל רקע העדר יכולת להפעיל שיקול-דעת בוגר במצבי דחק. או-אז הוא עלול להגיב באימפולסיביות.

לאור כל זאת, התרשם שירות המבחן מקיום **סיכון בינוני** להישנות התנהגות עוברת-חוק ופורצת גבול בעתיד.

בשל העדר שיתוף-פעולה מצדו להליכי הטיפול במסגרת הכלא מצא השירות, שלא נוצר פתח לבחינת האפיק השיקומי. במידה שהוא יבטא נכונות להשתלם בהליך טיפולי, המליץ השירות שהאופציה השיקומית תישקל ע"י גורמי שב"ס.

טיעוני הצדדים

התביעה

ב"כ התביעה עמדה על הערכים החברתיים בהם פגעו מעשיו של הנאשם: ההגנה על חיי אדם ושלמות הגוף; הגנה על שלום הציבור ובטחונו; שמירה על הסדר הציבורי; הגנה על נציגי החוק ורשויות האכיפה והגנה על רכושם של משתמשי-הדרך. התביעה ציינה בטיעוניה, כי האמור באירועים שנסיבותיהם חמורות לנוכח מידת הסיכון שנשקפה פועל יוצא של המעשים. המעשים היו מתוכננים; עלולים היו לגרום נזק כבד; בפועל נגרמו פחד ואימה למשתמשים בדרך; המניע לביצוע המעשים מחמיר - רצון להימלט מזרועות החוק. המדובר בהתנהגות עבריינית, מסוכנת ומזלזלת בחיי-אדם ובמערכת אכיפת החוק. גם עבירת החזקת הנשק חמורה בעיני התביעה לנוכח פגיעתה בביטחון הציבור על-דרך יצירת תנאים לביצוע עבירות אלימות. משמדובר בתת-מקלע ראוי לראות את הדברים בחומרה רבה עוד יותר.

לאור כל אלה, הציעה התביעה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 4 לבין 6 שנות מאסר לריצוי בפועל (לצד עונשים נלווים) בגין העבירות הכלולות בכתב-האישום המקורי ומתחם ענישה הנע בין 2 ל-4 שנות מאסר בגין כתב-האישום המצורף. כן ביקשה התביעה להטיל על הנאשם עונשי מאסר על-תנאי, קנס ופסילת רישיון נהיגה בפועל ועל-תנאי.

ההגנה

הסנגור המלומד טען, כי מתחם הענישה צריך להיקבע בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה - אין המדובר במעשים מתוכננים מראש; לא הייתה כוונה לסכן חיי שוטרים או חיי-אדם בכלל; המעשה בוצע מתוך מניע של פחד לנוכח הפרת מעצר הבית. הנאשם הוא אדם צעיר כבן 20 אשר שיקול-דעתו המוטעה הביאו לנהוג כפי שנהג. לא נפגע אדם ולא נגרם נזק לרכוש. במקרים דומים הוטלו עונשי של"צ ועבודות שירות. בנסיבות העניין, סבר הסנגור שראוי לקבוע מתחם ענישה הולם הנע בין 8 לבין 15 חודשי-מאסר בפועל. גם בכל הנוגע לאירוע שעניינו החזקת נשק שלא כחוק חלק הסנגור המלומד על מתחם הענישה שהוצע בידי התביעה. לדעתו, מתחם הענישה בכגון דא עומד על 3-6 חודשי מאסר.

הסנגור הצביע על נסיבותיו האישיות של הנאשם, על העזובה בה גדל, על כך שלא זכה ליד מכוונת וזהו הטעם לכך שהוא פעל במקרה זה בלא הפעלת שיקול-דעת ראוי. הנאשם מעונין בטיפול בשליטה בכעסים אך משהוצע לו בשירות

המבחן טיפול בהתמכרות, סירב לכך שכן הוא איננו סובל כלל ועיקר מהתמכרות לאלכוהול או לסמים.

לדעת הסנגור, העונש הכולל הצריך להיות מוטל על הנאשם אסור שיעלה על 17 חודשים.

הנאשם בדברו האחרון

הנאשם הביע צער על מעשיו; הוא ציין שלא עשה את שעשה בכוונה; הוא הסביר כי שהה במעצר-בית ולא עבד ולפיכך היה זקוק לכסף; לפיכך עשה את שעשה.

דין והכרעה

הגיעה השעה לקבוע את גזר-דינו של הנאשם. בעניין זה, אני מנחה את עצמי בעקרונות שנקבעו בסימן א'1 שבפרק ו' בחוק העונשין, ובעקרון המנחה בענישה - **קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו** (סעיף 40ב לחוק העונשין).

בראש ובראשונה ראוי לציין, שהנאשם נותן את הדין על אחריותו לשורה של עבירות אשר מהוות **שני אירועים שונים**, כך, הן על-פי עמדת שני הצדדים שלפניי בטיעוניהם הן בהתאם להלכה הפסוקה (ראו לעניין זה: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 23.6.15).

מאחר שמדובר בשני אירועים שונים ונפרדים, האחד, שעניינו **החזקת נשק** (פרי כתב-האישום המצורף) והאחר שעניינו **נהיגתו המסוכנת, הפרעות לשוטרים שבוצעו במהלכה והפרת הוראה חוקית** הגלומה בהפרת הצו השיפוטי בדבר שחרורו ל"מעצר בית", ראוי לקבוע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד ואחר-כך לגזור **עונש כולל לכלל האירועים** (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין).

משכך, אפנה לבחון כל אחד מהאירועים הללו כסדרם ולקבוע מתחם ענישה הולם לגבי כל אחד מהם. תחילה, אפנה לבחון מה מתחם העונש ההולם את אירוע החזקת הנשק (כתב-האישום המצורף).

בקביעת מתחם העונש ההולם, עליי להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה בכגון דא ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (וראו סעיף 40ג(א) לחוק העונשין).

האירוע הראשון - החזקת הנשק

החזקת נשק אוטומטי (תמ"ק מאולתר, שתי מחסניות ו-29 כדורים) פוגעת בשורה של ערכים חברתיים מוגנים. ראש וראשון בהם הוא **שלום הציבור ובטחונו**. כידוע, כלי-נשק, המוחזקים שלא בהיתר עלולים למצוא עצמם בנקל, מתגלגלים לידיים בלתי-מוסמכות: עוינות או עבריינות. בין כך ובין כך, נוצר בכך סיכון גבוה לבטחון הציבור, הנופל שדוד כאשר מתפרצת אלימות, בפרט כזו המלווה בשימוש בנשק חם. כידוע, מקום בו המדובר בכלי-נשק אוטומטי, אשר נזקו רב, הדברים נכונים ביתר שאת ואולי אף פי כמה וכמה. כמו-כן, נפגע הסדר הציבורי הטוב ושלטון החוק עת אדם, בניגוד מוחלט לחוק מרשה לעצמו להחזיק כלי-נשק בלא היתר כדן. עמדה על כך כב' השופטת ארבל ב- ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן (ניתן ביום 19.01.14), בצינה כדלהלן:

"עבירות המבוצעות בנשק - לרבות רכישה, החזקה ונשיאת נשק - טומנות בחובן פוטנציאל סיכון הרסני לפגיעה בשלום הציבור ובבטחונו. החשש הוא כי נשק המוחזק שלא כדין ישמש לפעילות עבריינית העלולה להביא לפגיעה ואף לקיפוח חייהם של

עמוד 4

אזרחים תמימים. אכן, "התגלגלותם" של כלי נשק מיד ליד ללא פיקוח עלול להוביל להגעתם בדרך לא דרך לגורמים פלייט ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של כלי נשק אלה ולאילו תוצאות הרסניות יובילו. ודוק: הסיכון שנשקף לשלום הציבור צריך להילקח בחשבון על-ידי כל מי שמחזיק בידו נשק שלא כדין - גם אם אינו מחזיק בו למטרת ביצוע של עבירות אחרות. עצם החזקת נשק בעל פוטנציאל קטילה מבלי שיש עליו ועל בעליו פיקוח מוסדר של הרשויות טומן בחובו סיכון, באשר המחזיק בו נתון תמיד לחשש שיתפתה לעשות בו שימוש, ולו ברגעי לחץ ופחד..".

מידת פגיעת מעשהו של הנאשם בערכים המפורטים דלעיל היא **ממשית**. כאמור, משמדובר בנשק אוטומטי ומשלא ניתן הסבר ראוי למניע להחזקת הנשק, רואים את מי שהחזיק בו שלא כחוק כמי שנתכוון לעשות בו שימוש או להעבירו לידיים אחרות. בכל מצב, האמור במעשה חמור הראוי לענישה מכבידה. מדיניות הענישה, שאותה התווה בית-המשפט העליון בכל הנוגע להחזקת נשק שלא כחוק היא מחמירה ומביאה לביטוי את הסיכונים הכרוכים במעשים מסוג זה. עמד על כך כב' השופט ע' פוגלמן במסגרת ע"פ 8416/09 **מדינת ישראל נ' מחמוד חרבוש** (ניתן ביום 9.6.10), בציין כדלהלן:

"..חומרתה של עבירת החזקת הנשק, מקורה בכך שעבירה זאת אינה נעשית לרוב אלא כדי לאפשר ביצוע של עבירות אחרות, שמעצם טבעו של הנשק, כרוכות באלימות או בהפחדה... המציאות השוררת בארץ המתבטאת בזמירותו של נשק חם ורב עוצמה שיש עמו פוטנציאל להסלמת האלימות העבריינית, מחייבת מתן ביטוי עונשי הולם והחמרה ברמת הענישה... יש לעשות כן עוד בטרם יעשה באקדח שימוש קטלני, באמצעות הרחקת המחזיק בו מן החברה לפרק זמן, והעברת מסר מרתיע באמצעות עונש מאסר ממשי לריצוי בפועל..".

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות החזקת נשק לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין. כאן המקום לציין, כי מדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלו הינה מגוונת. ברי, כי תלויה היא **בנסיבותיו** של כל מקרה ומקרה (**ריבוי המעשים, סוג הנשק, הדרך שבה הוחזק, עבירות נוספות המצורפות** וכיוצא באלה). נזכיר, בעניינו של הנאשם דכאן עסקין **בעבירה שעניינה החזקת נשק**, שלא ברשות על פי דין, ושבמסגרתה הוחזקו - **תת מקלע מאולתר, שתי מחסניות מאולתרות תואמות ו-29 כדורים תואמים**.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 4329/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.10.10), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, במסגרתו הושת על המערער (הנעדר עבר פלילי) **עונש מאסר בן 20 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצוע, על יסוד הודאתו, של עבירות שעניינן **החזקת נשק ונשיאתו** שלא כדין לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) לחוק העונשין. עובדות המקרה לימדו, כי בעת שנהג ברכב שבבעלותו, נמצא המערער מחזיק באקדח טעון בתחמושת במצב נצור, מבלי שהיה מורשה לכך.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 3288/14 **מדינת ישראל נ' קריספיל** (ניתן ביום 24.8.14), קיבל בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, במסגרתו הושת על המשיב (בעל עבר פלילי) עונש מאסר בן 9 חודשים לריצוי בפועל. עונש זה הוטל על המערער, בגין ביצוע, על יסוד הודאתו, של עבירות שעניינן **החזקת נשק בלא רשות כדין**, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין; **והחזקת נכס החשוד** לפי סעיף 413 לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המשיב נסע יחד עם שני שותפים לבית מסוים המצוי בעיר עפולה. המשיב נכנס לבית, ויצא משם כעבור מספר דקות כשהוא מחזיק בידו שקית ובה **משתיק קול ואקדח**. האקדח, שנגנב מספר קודם לכן מבעליו, היה טעון במחסנית ובה שבעה כדורים. בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המשיב **על 18 חודשי מאסר**.

לריצוי בפועל. צוין, כי מתפקידו של בית המשפט להרתיע מפני **עבירת החזקת הנשק שלא כדין**. כל זאת על מנת לבלום את שרשרת העבירות בשלב ראשוני. עוד צוין, שנסיונותיו הקונקרטיים של פרשה זו חיזקו את המסקנה כי כוונותיו של המשיב בהחזקתו את הנשק, היו "רחוקות משיקולים נורמטיביים".

בפרשה שנדונה במסגרת רע"פ 2822/12 **איברהים דואהרי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.4.12) דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז, במסגרתו הושת על המבקש עונש בן **20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בנוסף להפעלת עונש מאסר מותנה** בן 10 חודשים שהיה תלוי ועומד נגדו (שירוצה במצטבר). עונש זה הושת על המבקש בגין ביצועה, על יסוד הודאתו, של עבירה שעניינה **החזקת נשק** לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין. עובדות המקרה לימדו, כי המבקש החזיק בסמוך לבית מגוריו בעיר לוד תיק ובו אקדח, אשר בתוכו הייתה מחסנית תואמת עם 13 כדורים. כן נמצאו בתיק שתי מחסניות בהן 13 כדורים.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת עפ"ג 12058-07-12 **מאמון זמירו נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.10.12) דחה בית המשפט המחוזי מרכז ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בכ"ס, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 10 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועו, על יסוד הודאתו, של עבירות שעניינן **החזקת נשק** לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפא לחוק העונשין. עובדות המקרה לימדו, כי המערער החזיק במחסן, המצוי בשטח פתוח השייך למשפחתו, **בשני אקדחים** מסוג FN וזיגזאור ובהם מחסניות תואמות, וכן מחסנית תואמת נוספת לאקדח ה-FN.

במסגרת תיק פלילי 9111-02-15 **מדינת ישראל נ' חסרמה** (ניתן ביום 20.9.15) גזר בית המשפט המחוזי בחיפה על הנאשם עונש מאסר בן **10 חודשים לריצוי בפועל** בגין ביצועו של שתי עבירות בנשק - האחת, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין והשנייה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין. עובדות המקרה בפרשה זו היו אלו: עת הגיעו שוטרים לסוכת אבלים של משפחת חסרמה, בכפר בענה, במטרה לעכב את יוסף חסרמה לחקירה, הבחין בהם הנאשם שהיה במתחם והחל במנוסה מהם כאשר הוא נושא ומחזיק **אקדח מסוג FN** ומחסנית עם 13 כדורים 9 מ"מ. במהלך המנוסה מהשוטרים זרק הנאשם את האקדח והמחסנית.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

טרם הגדרת מתחם הענישה ההולם, ראוי לעיין ב**נסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (המנויות בסעיף 40ט' לחוק העונשין).

מעשהו של הנאשם היה **מתוכנן**. הוא החזיק נשק ברשותו בודעין, בצוותא עם אחר, כאשר לכלי-הנשק גופו נלווים אבזר (מחסנית) ותחמושת (29 כדורים). **חלקו היחסי של הנאשם בעבירה היה עיקרי**. אמנם, במסגרת הכנת תסקיר שירות המבחן טען הנאשם שנגרר אחר חברו לעשות את הדבר; עם זאת, ומאחר שכלי-הנשק והתחמושת נתפסו ברשותו אין ניתן להקל ראש במידת מעורבותו בביצוע המעשה. על **הנזק הצפוי להיגרם כתוצאה מהחזקת נשק אוטומטי** אינני רואה צורך להכביר מילים. בפועל, לא גרמו המעשים נזק לנוכח העובדה שהנאשם נתפס בכף והנשק הוחרם מרשותו. **אין בידי מידע בדבר מניעיו המדויקים של הנאשם בביצוע המעשה** ולפיכך, הללו לא ינטלו בחשבון לא לחומרה ולא לקולה. **הנאשם הבין את מעשיו, יכול היה וצריך היה להימנע מלבצעם.**

בהתחשב במכלול האמור לעיל, סבורני שמתחם העונש ההולם בכל הנוגע לעבירה שעניינה החזקת נשק, מחסנית ותחמושת, **נע בין 12 לבין 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל**, לצד עונשים נלווים.

האירוע השני - סיכון חיי אדם במזיד, הפרעה לשוט, הפרת הוראה חוקית

עמוד 6

הנאשם הפר ביוזעין ובמזיד את צו בית-המשפט שבמסגרתו הוא שוחרר מהמעצר בתנאים. הוא עשה כן, לדבריו, מאחר שקצה נפשו בבידודו במקום בו שהה והוא חפץ להגיע לכפר מגוריו על-מנת לקבל שם כסף לצרכיו. מכאן, הסלימו מעשיו של הנאשם מאוד; פעם אחר פעם ובאורח מסוכן מאין כמותו הוא התעלם מהוראות שוטרים, נהג בצורה פרועה ומופקרת וסיכן חיי-אדם - הן חיי השוטרים אשר דלקו אחריו וארבו לו הן חיי עוברי-דרך אחרים.

מעשיו של הנאשם פגעו פגיעה משמעותית וקשה בשורה של ערכים חברתיים חשובים: הגנה על חיי אדם ושלמות גופו; שלום הציבור ובטחון; הסדר הציבורי ונציגי אכיפת החוק.

מדיניות הענישה בכגון דא מביאה בחשבון שורה של פרמטרים אך באורח כללי, היא מבקשת להרתיע מפני מעשים שכאלה לנוכח הסיכון העצום אותו הם מייצרים לעוברי-הדרך. לא כל שכן, בית-המשפט העליון רואה להחמיר מקום בו מופר במזיד צו שיפוטי, בפרט כזה אשר נועד להגן על שלום הציבור ובטחונו ובפרט מקום בו ההפרה כרוכה גם בפגיעה באמון שאותו רוחש בית-המשפט לעבריו. גם סיכון חיי אנשי-משטרה והפרעת פעילותם באורח שיש בו לסכנם נתפס כמעשה חמור המצדיק ענישה מרתיעה. על אלו עמד כב' השופט ס' ג'ובראן, במסגרתו של ע"פ 965/10 **חאלד אגא נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 28.7.10), בצינו כדלהלן:

"כאמור, המעשים המיוחסים למערער הם חמורים ביותר, ומבטאים זלזול בחוק ובזולת, ובית משפט זה חזר והדגיש כי התנהגות שכזו צריכה לגרור ענישה משמעותית ומרתיעה ביותר מאחורי סורג ובריח. המערער בחוצפה ובעזות מצח ברח מנציגי החוק, תוך סיכון של עוברי דרך וסיכון עצמי רב, כפי שאכן אירע במקרה הנדון. התופעה של סירוב נהגים לציית להוראות שוטרים, וברחה מאנשי החוק תוך כדי נסיעה פרועה ומסוכנת ברכב, קיבלה בשנים האחרונות מימדים מדאיגים, על כן בתי המשפט צריכים להכביד את ידיהם ולהציב בפני עבריינים אלו קיר ברזל בדמות אפס סובלנות. לא ניתן לתופעה חמורה ומסוכנת זו להמשיך ולהתפשט והמסר חייב להיות חד וברור - מי שיבצע מעשים מעין אלו יורחק מן החברה לזמן ממושך. התפרעות בכבישים וזלזול בנציגי החוק לא תעבור בשתיקה. מערכת אכיפת החוק החל מן המשטרה וכלה בבתי המשפט לא תעמוד מנגד. העבריינים ישלמו מחיר כבד על מעשיהם למען יראו וייראו."

גם כאן, על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם לאירוע זה, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות שעניינן, בין היתר, סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, והפרת הוראה חוקית. אציין את המובן מאליו, מדיניות הענישה הנהוגה, במקרים אלו, הינה מגוונת. ברי, כי תלויה היא **בנסיבותיו** של כל מקרה ומקרה.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 4277/14 **פראחן אלזבידי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 28.5.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 42 חודשים לריצוי בפועל ופסילת רישיון למשך 10 שנים**. עונשים אלו הוטלו על המערער (**הנעדר עבר פלילי**) בגין ביצוע של עבירות שעניינן **סיכון חיי אנשים במזיד בנתיבי תחבורה; ניסיונות לגרום חבלות בכוונה מחמירה; הפרעה לשוטרים בעת מילוי תפקידם, נהיגה ללא רישיון והעדר פוליסת ביטוח**. עובדות המקרה לימדו, כי המערער נהג במכונית, שלצדו יושב קרוב משפחתו. כאשר שוטרים סמויים החלו לנשוף בעורפם של השניים התבקש המערער להרפות מן הדוושה ולחדול מנסיעתו. דא עקא, המערער האיץ את נסיעתו והשוטרים בתגובה דלקו בעקבותיו. אגב מנסותו, החליקה מכוניתו של המערער לא פעם בעיקולי הכביש מחמת מהירותו המופרזת. כמו כן, במהלך המרדף התפרץ המערער לצומת ופנה, באופן שחייב נהג אחר לסטות בפתאומיות, אל עבר השוליים, כדי למנוע התנגשות. נוסף על כך, בהגיעו לאזור המשמש למגורים, חלף המערער סמוך לבתיהם של תושבי המקום בדהרה, נחוש לחמוק מפני השוטרים ולסכל את מעצרו. בנסיבות אלה, נקלעו לאירוע כמה ילדים שצעדו בנתיב נסיעתו, כמו גם רוכב אופניים שנקרה במסלולו, והללו ניצלו מפגיעה אך הודות לזריזותם. המערער המשיך ופנה במהירות אל דרך עפר צרה, והחל

לשעוט קדימה לאורכה, תוך שהוא מחליק בפיתוליה. כך עשה, על אף שהחלו להתגבש תקרים למכביר בצמיגי מכוניתו. כתוצאה מנהיגתו הפרועה, נאלצו מכונית פרטית ומשאית בטון לסטות מדרכן. לאחר שהמכונית בה נהג המערער עלתה על תלולית עפר, או אז פתחו השניים בריצה, במטרה לברוח מפני השוטרים המבקשים להשיגם, אך נתפסו בתום מרדף רגלי.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 8064/10 **מאזן נבתי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 18.1.12) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 60 חודשים לריצוי בפועל ופסילת רישיון למשך 5 שנים**. עונשים אלו הוטלו על המערער (לאחר ניהול הליך הוכחות) בגין ביצוע של עבירות שעניינן **גניבת רכב; סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה; הפרעה לשוטרים בשעת מילוי תפקידו; כניסה לישראל ללא היתר, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח**. עובדות המקרה לימדו, כי המערער גנב משאית בעיר רעננה, ונהג בה כשאין ברשותו רישיון נהיגה. ניידת משטרה שעמדה בקרבת קבר בנימין, הבחינה במשאית החשודה וקראה לה לעצור. המערער לא שעה להוראות השוטרים ובמהלך מרדף שהתנהל אחרי המשאית, עבר שלושה צמתים באור אדום, פגע במעקה בטיחות, סיכן את התנועה בדרך ואת העוברים בה. לא זו אף זו, במהלך נסיעתו התנגש ברכב מאווש בנהג שעמד ברמזור באור אדום. המערער אף לא עצר לראות את תוצאות פגיעתו והמשיך לנהוג לכיוון טירה עד שהמשאית "שבקה חיים". משכך, המערער יצא מהרכב, וברח ברגל עד שנעצר על-ידי השוטרים.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 4184/10 **סלאמה אלהוזייל נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.5.12) דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, במסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 48 חודשים לריצוי בפועל ופסילת רישיון למשך 5 שנים**. עונשים אלו הוטלו על המערער בגין ביצוע של עבירות שעניינן **שימוש ברכב ללא רשות; סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה; הפרעה לשוטרים בשעת מילוי תפקידו; ונהיגה ללא רישיון תקף**. עובדות המקרה לימדו, כי במהלך נסיעתם הבחינו שוטרים ברכב בו נהג המערער ויחד עמו אדם נוסף (בנו). המערער עקף שני רכבים שנסעו לפניו בניגוד לחוקי התנועה כאשר הוא מבצע את העקיפה בחצותו קו הפרדה לבן. ניידת המשטרה דלקה אחר המערער וקראה לו לעצור. המערער מצדו, המשיך בנסיעה מהירה, עקף רכב נוסף, שבשל עקיפתו של המערער נאלץ רכב זה לסטות במהירות לשולי הכביש, על מנת למנוע תאונה עם רכבו של המערער. במהלך העקיפה שביצע המערער הגיע מולו רכב נוסף שנסע בנתיב הנגדי מכיוון בית קמה. הרכב הנ"ל סטה במהירות לשולי הכביש על מנת לאפשר למערער להשלים את העקיפה ולמנוע תאונה. השוטרים המשיכו בנסיעה אחרי המערער כאשר כל העת האורות הכחולים והסירנה של הניידת פועלים ומערכת הכריזה קוראת למערער לעצור. המערער המשיך וירד מהכביש לעבר שטח עפר. בשלב כלשהו עצר המערער את הרכב ועבר למושב האחורי ליד בנו. כאשר השוטרים תפסו לבסוף את השניים, המערער טען בפני השוטרים כי היה אך טרמפיסט ולמעשה לא הוא שנהג ברכב.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 5832/13 **ניסים רובין נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.4.14) קיבל בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז - במסגרתו הושת על המערער (בעל עבר פלילי) **עונש מאסר בן 42 חודשים לריצוי בפועל ופסילת רישיון למשך 4 שנים**. עונשים אלו הוטלו על המערער, בגין ביצוע, על יסוד הודאתו, של עבירות שעניינן, **סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה** לפי סעיף 332 לחוק העונשין, **הפרעה לשוטרים בשעת מילוי תפקידו** לפי סעיף 275 לחוק העונשין, **והפקרה אחרי פגיעה** לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער שתה משקה אלכוהולי, ונהג בעיר נתניה ברכב פרטי שאורותיו כבויים. שוטרים בניידת משטרה הבחינו ברכב וחסמו את הכביש באמצעות הניידת. לאחר מכן, יצאו מהניידת והתקרבו לעברו. המערער בתגובה, חגר את חגורת הבטיחות והחל בנסיעה מהירה תוך סטייה ימינה במטרה להתחמק מן הניידת

שחסמה את דרכו. בתוך כך, נסע המערער במהירות לעבר אחד השוטרים שנאלץ להתחמק מהרכב כדי להימנע מפגיעה. השוטרים חזרו לניידת ודלקו אחר המערער תוך שהם כורזים לו לעצור. המערער המשיך בנהיגה פרועה - הוא עבר מנתיב לנתיב במהירות רבה, נכנס פעמים לרחובות חד-סטריים נגד כיוון התנועה; אילץ נהג משאית לסטות מנתיב הנסיעה בחדות כדי להימנע מהתנגשות חזיתית; וחצה פעמיים צמתים באור אדום. בשלב מסוים, בעודו "מזגזג" בין הנתיבים, איבד המערער שליטה על הרכב. הרכב פגע באי-תנועה, הסתובב סביב עצמו, ונעצר. לאחר מכן, המערער פתח את דלת הנהג ונמלט בריצה מהמקום. כאן המקום לציין, כי לכל אורך הנסיעה הפצירו נוסעי הרכב במערער לחדול ממעשיו אך המערער לא נענה להפצרותיהם. **בעקבות מעשיו נפצעו שתיים מנוסעות הרכב ואושפזו לימים מספר בבית חולים.** בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המערער **על 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל.** צוין, כי המערער, בן 21 בעת ביצוע העבירה, החל בהליך שיקומי ולפיכך קיים סיכוי של ממש שעד לתום הליך טיפולו הוא יעבור הליך שיקום מלא. משכך, נקבע שיש להעניק משקל נכבד לפוטנציאל השיקומי כעולה מתסקיר המבחן.

עיון **בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הכלולות באירוע זה**, מעלה ממצאים כדלקמן -

לעבירות קדם תכנון. אין בידי לקבל הטענה, שיש להשקיף על מכלול מעשיו של הנאשם כספונטניים, מעין משובת נעורים נסלחת. ההפך הוא הנכון - הנאשם החליט החלטה מודעת לצאת את ביתו בלא מלווה ותוך החלטה ברורה להגיע לאזור שממנו הורחק בהחלטת בית-המשפט. הוא נהג ברכב וחששו מפני היתפסות בכף גרם לו לחמוק לראשונה משוטר, אשר אותה לו לעצור. דא עקא, לאחר שחמק מאותו שוטר הוא לא סב על עקביו במגמה לשוב הביתה אלא המשיך לנסוע ופעם אחר פעם התעלם מהוראות השוטרים, נסע נסיעה פרועה וסיכן חיי-אדם. **אין לי אלא לקבוע, כי המדובר במעשה מתוכנן, לפחות בראשיתו. חלקו היחסי של הנאשם במעשה הוא עיקרי. הוא היה זה שהפר את הצו השיפוטי;** הוא נהג ברכב בדרך בה נהג; הוא זה שיצר את הסיכון לחיי-אדם.

מעשיו עלולים היו לגרום לנזק עצום ולסכן חיי-אדם ממש - הן חיי אדם של שוטרים, הממלאים תפקידים ומבקשים לגרום לעצירת מנוסתו הן עוברי-דרך אחרים אשר נקלעו למקום בתמימות.

בפועל, לא נגרמו נזקים ממשיים כתוצאה מהמעשים. למרבה המזל לא נפגעו בני-אדם ולא נגרם נזק לרכוש.

הנאשם הונע לעשות את מעשיו מפאת תסכולו מהיותו במעצר-בית ואחר-כך מפאת חששו להיתפס בידי כוחות משטרה. הוא הבין את מעשיו יכול היה וצריך היה להימנע מלבצעם.

מתחם העונש ההולם לעבירות הכלולות באירוע זה בהתחשב בשיקולים הנ"ל, עומד לטעמי **על 12-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וכן פסילת רישיון נהיגה למשך 18-48 חודשים לצד עונשים נלווים נוספים.**

הטלת העונש (סעיף 40 יא לחוק העונשין)

בגזירת העונש המתאים לנאשם מצאתי לנכון, כמצוות החוק, להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות** ככל שראוי לתת להן משקל בנסיבות המקרה.

עונש מאסר ממשי יפגע בוודאי בנאשם, בחור צעיר, כבן 20, מחוסר עבר פלילי אשר הגיע מרקע קשה ועבד לפרנסת המשפחה מאז שנאלץ לנטוש את ספסל הלימודים. מאסר שכזה גם יפגע בארוסתו, הממתינה להינשא לו.

כתוצאה מביצוע העבירות שב הנאשם למעצר ממשי וחירותו הוגבלה באורח משמעותי. הוא **נטל אחריות על מעשיו ומבקש להיות מופנה לתהליך שיקומי על-מנת לשוב למוטב**. הוא הודה באשמה ובכך חסך זמן שיפוטי רב. נסיבות חייו קשות; הוא גדל ללא דמות אב, מה שפגע ביכולתו להפעיל שיקול-דעת ראוי. עברו הפלילי נקי.

ראוי להרתיע הן את הנאשם עצמו (על רקע הערכת המסוכנות של שירות המבחן בעניינו). הן את הרבים (על רקע חומרת המעשים ומסוכנותם הרבה) מפני ביצוע מעשים שכאלה.

בהתחשב במכלול, מצאתי לנכון לגזור על הנאשם עונשים כדלקמן -

א. **28 חודשי מאסר לריצוי בפועל** בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה על סעיף 144 לחוק העונשין, עבירה על סעיף 332 או 329 לחוק העונשין.

ג. 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך שלוש שנים עבירה של הפרעה לשוטר, לפי סעיף 275 לחוק העונשין או הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287 לחוק העונשין.

ד. **פסילת רישיון נהיגה למשך 36 חודשים** אשר ירוצו מיום שחרורו מן המאסר.

ה. **קנס בסך 2,500 ₪**, אשר ישולם עד יום 1.1.19. לא ישולם הקנס במועדו, ירצה הנאשם 30 ימי מאסר נוספים תמורתו.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י' תמוז תשע"ז, 4/7/2017